NN 20/2021 (26.2.2021.), Odluka o procjeni primjerenosti predsjednika uprave, člana uprave, člana nadzornog odbora i nositelja ključne funkcije u kreditnoj instituciji

HRVATSKA NARODNA BANKA

486

Na temelju članka 38. stavka 4., članka 45. stavka 8. i članka 54. stavka 4. Zakona o kreditnim institucijama (»Narodne novine«, br. 159/2013., 19/2015., 102/2015., 15/2018., 70/2019., 47/2020. i 146/2020.) i članka 43. stavka 2. točke 10. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/2008., i 54/2013. i 47/2020.) guverner Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU

O PROCJENI PRIMJERENOSTI PREDSJEDNIKA UPRAVE, ČLANA UPRAVE, ČLANA NADZORNOG ODBORA I NOSITELJA KLJUČNE FUNKCIJE U KREDITNOJ INSTITUCIJI

I. OPĆE ODREDBE

Predmet

Članak 1.

(1) Ovom Odlukom pobliže se propisuju:

– uvjeti za članstvo u upravi i nadzornom odboru kreditne institucije

– uvjeti za određivanje neovisnosti člana nadzornog odbora

– postupak za izdavanje prethodne suglasnosti i dokumentacija koja se prilaže zahtjevu za izdavanje prethodne suglasnosti za imenovanje predsjednika odnosno člana uprave i člana nadzornog odbora kreditne institucije

– uvjeti koje je kreditna institucija dužna ocjenjivati pri procjeni primjerenosti nositelja ključnih funkcija u kreditnoj instituciji

– procjena primjerenosti predsjednika i člana uprave i člana nadzornog odbora od strane kreditne institucije, sadržaj politika za izbor i procjenu primjerenosti, ispunjenja uvjeta te dinamika procjene ispunjenja uvjeta za članstvo u upravi i nadzornom odboru kreditne institucije

– sadržaj politike za izbor i procjenu primjerenosti i dinamika procjene ispunjenja uvjeta nositelja ključnih funkcija u kreditnoj instituciji

– zahtjevi u vezi s promicanjem raznolikosti uprave i nadzornog odbora i

– zahtjevi u vezi s provođenjem uvodne i kontinuirane edukacije kandidata za predsjednika odnosno člana uprave i člana nadzornog odbora.

(2) Odredbe ove Odluke na odgovarajući se način primjenjuju i na imenovanje osoba koje će biti odgovorne za vođenje poslova te na nositelje ključnih funkcija u podružnici kreditne institucije iz treće zemlje koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za osnivanje podružnice.

(3) Odredbe članka 4. ove Odluke na odgovarajući se način primjenjuju i na imenovanje članova uprave financijskoga holdinga sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili mješovitoga financijskoga holdinga sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Usklađivanje s pravnim aktima Europske unije

Članak 2.

Ovom se Odlukom u hrvatsko zakonodavstvo preuzima Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 176, 27. 6. 2013.), kako je posljednji put izmijenjena Direktivom (EU) 2019/878 Europskog

parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala (Tekst značajan za EGP) (Službeni list EU L 150/2019.).

Definicije

Članak 3.

(1) Pojmovi *»kreditna institucija«, »kontrola«, »uska povezanost«, »kvalificirani udio«, »grupa kreditnih institucija«, »grupa kreditnih institucija u RH«, »grupa«, »društvo kći«, »matično društvo«, »član uže obitelji osobe«* i *»mala i jednostavna kreditna institucija«* imaju značenje kako je uređeno Zakonom o kreditnim institucijama.

(2) Pojedini pojmovi koji se upotrebljavaju u ovoj Odluci imaju sljedeće značenje:

1) *»povezane osobe«* s osobom za koju se radi procjena jesu:

– članovi uže obitelji osobe

– pravna osoba u kojoj osoba ili član njezine uže obitelji ima kvalificirani udio u toj pravnoj osobi i

– pravna osoba u kojoj je osoba ili član njezine uže obitelji član višeg rukovodstva ili je član uprave, nadzornog odbora, upravnog odbora ili izvršni direktor.

2) *»značajan poslovni odnos«* jest poslovni odnos koji zadovoljava bilo koji od sljedećih uvjeta:

– ako su ukupne obveze predsjednika ili člana uprave odnosno člana nadzornog odbora i s njima povezanih osoba prema kreditnoj instituciji, njezinom matičnom društvu ili društvu kćeri, njezinim klijentima i drugim kreditnim institucijama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili podružnicama kreditnih institucija iz drugih država članica ili trećih zemalja veće od ukupnih tražbina i ulaganja u tu kreditnu instituciju za iznos koji prelazi 2% temeljnoga kapitala kreditne institucije, a nije manji od tri milijuna kuna

– kreditna institucija ili s njom povezana osoba ima ulaganje u instrumente temeljnoga kapitala koje prelazi 25% temeljnoga kapitala društva koje kontrolira predsjednik ili član uprave odnosno član nadzornog odbora ili

– ako društvo povezano s predsjednikom ili članom uprave odnosno članom nadzornog odbora kreditne institucije ostvaruje većinu prihoda od pružanja usluga toj kreditnoj instituciji.

3) *»sukob interesa«* u smislu članka 38. stavka 1. točke 3. i članka 45. stavka 1. točke 3. Zakona o kreditnim institucijama jesu situacije opisane u članku 8. stavku 4. ove Odluke kojima kreditna institucija ne može upravljati na način koji osigurava neovisnost mišljenja kandidata

4) *»kandidat«* je osoba za koju su kreditna institucija ili osnivači podnijeli zahtjev za izdavanje prethodne suglasnosti za imenovanje na funkciju predsjednika ili člana uprave ili člana nadzornog odbora, uključujući i osobu koja trenutno obnaša funkciju predsjednika uprave, člana uprave odnosno nadzornog odbora kao i osobu koju kreditna institucija ponovo imenuje na navedenu funkciju

5) *»neovisnost mišljenja«* je skup osobina predsjednika uprave, člana uprave odnosno člana nadzornog odbora kreditne institucije koje su potrebne radi donošenja razboritih, objektivnih i neovisnih odluka i mišljenja pri obavljanju dužnosti i poslova, a posebno se iskazuje pri raspravama i odlučivanju uprave odnosno nadzornog odbora

6) *»postupci«* su istražne radnje, kazneni progoni i kazneni postupci i postupci koji su prethodili izricanju pravomoćne presude, pravomoćne prisilne mjere, upravne sankcije ili prekršajne sankcije

7) *»izvršna funkcija«* je funkcija izvršnog direktora u trgovačkim društvima koja imaju osnovan upravni odbor odnosno funkcija predsjednika ili člana uprave u trgovačkim društvima koja imaju upravu i nadzorni odbor

8) *»neizvršna funkcija«* je funkcija člana upravnog odbora koji nije izvršni direktor u trgovačkim društvima koja imaju osnovan upravni odbor odnosno funkcija člana nadzornog odbora u trgovačkim društvima koja imaju upravu i nadzorni odbor

9) *»značajan dioničar«* je dioničar koji ima više od 10% udjela u temeljnom kapitalu odnosno glasačkim pravima u trgovačkom društvu ili ima značajan utjecaj na upravljanje u tom društvu

10) *»značajan poslovni udio«* je poslovni udio koji osigurava više od 10% udjela u temeljnom kapitalu odnosno udio u glasačkim pravima u društvu

11) *»glavni financijski direktor«* (engl. *chief financial officer)* je osoba koja je u cjelini odgovorna za upravljanje financijskim resursima, financijskim planiranjem i financijskim izvješćivanjem u kreditnoj instituciji

12) *»financijska institucija«* je financijska institucija iz članka 4. stavka 1. točke 26. Uredbe (EU) br. 575/2013, državna razvojna banka ili agencija i financijska institucija regulirana međunarodnim pravom (npr. Svjetska banka, Europska banka za obnovu i razvoj i sl.).

II. UVJETI ZA ČLANSTVO U UPRAVI I NADZORNOM ODBORU KREDITNE INSTITUCIJE

Primjerenost

Članak 4.

(1) Hrvatska narodna banka izdat će prethodnu suglasnost za obavljanje funkcije predsjednika odnosno člana uprave osobi koju ocijeni primjerenom. Primjerenom osobom smatrat će se osoba koja:

– ispunjava uvjete propisane člankom 38. Zakona o kreditnim institucijama i

– u skladu s člankom 35. stavkom 2. Zakona o kreditnim institucijama osigurava da cjelokupan sastav uprave ima potrebna stručna znanja, sposobnosti i iskustva koji joj omogućuju da neovisno i samostalno obavlja svoje dužnosti, te ako je njezina struktura dovoljno raznolika.

(2) Hrvatska narodna banka izdat će prethodnu suglasnost za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora kreditne institucije osobi koju ocijeni primjerenom. Primjerenom osobom smatrat će se osoba koja:

– ispunjava uvjete propisane člankom 45. Zakona o kreditnim institucijama i

– u skladu s člankom 35. stavkom 3. Zakona o kreditnim institucijama osigurava da cjelokupan sastav nadzornog odbora ima potrebna stručna znanja, sposobnosti i iskustva koji mu omogućuju da neovisno i samostalno obavlja svoje dužnosti, te ako je njegova struktura dovoljno raznolika.

Dobar ugled, poštenje i savjesnost predsjednika i članova uprave i članova nadzornog odbora

Članak 5.

(1) Hrvatska narodna banka smatrat će u smislu članka 38. stavka 1. točaka 1. i 4. i članka 45. stavka 1. točaka 1. i 5. Zakona o kreditnim institucijama da dobar ugled, poštenje i savjesnost nema kandidat:

1) koji je pravomoćno osuđen za bilo koje od kaznenih djela iz članka 25. stavka 2. Zakona o kreditnim institucijama odnosno kandidat koji je pravomoćno osuđen za bilo koje od kaznenih djela koja u svom opisu odgovaraju kaznenim djelima iz članka 25. stavka 2. Zakona o kreditnim institucijama

2) protiv kojega se vodi kazneni postupak za bilo koje od kaznenih djela iz članka 25. stavka 2. Zakona o kreditnim institucijama, protiv kojega se vodi kazneni postupak za bilo koje od kaznenih djela koja u svom opisu odgovaraju kaznenim djelima iz članka 25. stavka 2. Zakona o kreditnim institucijama odnosno koji je pravomoćno osuđen ili protiv kojeg se vodi kazneni postupak za bilo koje od kaznenih djela koja nisu navedena u članku 25. stavku 2. Zakona o kreditnim institucijama, ako to može dovesti u sumnju dobar ugled, poštenje i savjesnost kandidata

3) protiv kojega je izrečena ili naložena sigurnosna ili neka druga mjera ili upravna odnosno prekršajna sankcija, protiv kojega su u proteklih pet godina nadležna nadzorna tijela ili sudovi vodili istrage, postupke zbog nepravilnosti ili nepridržavanja bilo kojih propisa kojima se uređuje bankovna, financijska ili osiguravateljska djelatnost ili kojima se uređuje tržište kapitala, vrijednosni papiri ili platni promet, propisa kojima se uređuje pružanje financijskih usluga, zaštita potrošača ili bilo kojih drugih relevantnih propisa, ako to može dovesti u sumnju dobar ugled, poštenje i savjesnost kandidata

4) koji rukovodi ili je u vrijeme počinjenja djela rukovodio društvom koje je pravomoćno osuđeno za kazneno djelo iz točaka 1. i 2. ovog stavka, protiv kojeg su izrečene mjere ili protiv kojeg se vode postupci i ostale radnje iz točke 3. ovog stavka, a koji mogu dovesti u sumnju dobar ugled, poštenje i savjesnost kandidata

5) koji se nije dokazao svojim dosadašnjim profesionalnim radom i osobnim integritetom

6) čiji poslovni rezultati ugrožavaju ugled, poštenje i savjesnost kandidata

7) čija financijska stabilnost ugrožava ugled, poštenje i savjesnost kandidata i

8) za kojega postoji neki drugi razlog za sumnju da nema ugled, poštenje i savjesnost.

(2) Hrvatska narodna banka posebno će provjeriti ima li kandidat dobar ugled, poštenje i savjesnost ako postoje opravdani razlozi za sumnju da se pranje novca ili financiranje terorizma obavlja ili je obavljeno ili je bilo takvih pokušaja odnosno ako za to postoji povećani rizik u vezi s tom kreditnom institucijom.

(3) Utvrđivanje postojanja okolnosti iz stavka 1. točaka od 2. do 4. i stavka 2. ovog članka ne dovodi u pitanje primjenu načela presumpcije nedužnosti iz propisa kojim se uređuje kazneni postupak.

(4) Pri utvrđivanju postojanja okolnosti iz stavka 1. točaka od 2. do 4. i stavka 2. ovog članka Hrvatska narodna banka uzet će u obzir sve dostupne informacije vezane uz vrstu kaznenopravnih sankcija, vodi li se protiv kandidata kazneni, prekršajni, upravni, parnični ili neki drugi postupak, stupanj u kojemu se postupak nalazi i uložene pravne lijekove, izrečenu kaznu ili drugu kaznenopravnu sankciju, učinke rehabilitacijskih mjera, postojeće otegotne i olakotne okolnosti slučaja, značajnost kaznenog djela, prekršaja ili drugih povreda ili kršenja, razdoblje koje je proteklo od vremena počinjenja djela, osobni doprinos kandidata počinjenju kaznenog djela, prekršaja ili drugih povreda ili kršenja i ponašanje kandidata u

tom vremenu pogotovo u smislu odnosa prema kaznenom djelu, prekršaju ili drugoj povredi ili kršenju i njegovoj transparentnosti. Hrvatska narodna banka vodit će računa i o većem broju lakših djela koja pojedinačno ne narušavaju, ali zajedno mogu narušiti dobar ugled, poštenje i savjesnost kandidata.

(5) Pri utvrđivanju postojanja okolnosti iz stavka 1. točaka 2. do 4. i stavka 2. ovog članka Hrvatska narodna banka može od kreditne institucije i kandidata zatražiti očitovanje o činjenicama i okolnostima koje mogu imati utjecaj na dobar ugled, poštenje i savjesnost kandidata.

(6) Dodatno, pri utvrđivanju postojanja okolnosti iz stavka 1. točaka 2. do 4. i stavka 2. ovog članka Hrvatska narodna banka uzet će u obzir podatke o svim relevantnim dosadašnjim mjerama, presudama, izrečenim upravnim odnosno prekršajnim sankcijama i postupcima u vezi s kandidatom ili društvom kojim kandidat rukovodi ili je rukovodio, a koje je provela ili provodi Hrvatska narodna banka ili drugo nadležno tijelo.

(7) Pri utvrđivanju postojanja okolnosti iz stavka 1. točke 5. ovog članka Hrvatska narodna banka analizirat će informacije koje upućuju na nekorektno ponašanje kandidata u dosadašnjem profesionalnom radu poput netransparentnog postupanja i nesuradnje s nadležnim tijelima, uskraćivanja ili ukidanja odobrenja za obavljanje rukovodećih funkcija ili obavljanja stručnih zanimanja ili djelatnosti te, ako je dostupno, analizirat će i razloge otkaza ugovora o radu, smjene s ključne ili slične funkcije i zabrane vođenja poslova ili zastupanja pravne osobe izrečene od nadležnog tijela kao i sve druge informacije ili dokaze koji upućuju na to da postupci kandidata nisu u skladu s visokim standardima profesionalnog ponašanja.

(8) Pri utvrđivanju postojanja okolnosti iz stavka 1. točaka 6. i 7. ovog članka Hrvatska narodna banka uzet će u obzir financijske i poslovne rezultate trgovačkog društva u kojemu kandidat jest ili je bio značajan dioničar ili u kojima kandidat ima ili je imao značajne poslovne udjele odnosno u kojima je obavljao funkciju člana uprave, neku drugu rukovodeću funkciju ili funkciju člana nadzornog odbora, prije nego što je utvrđeno da je društvo počinilo veću nepravilnost ili povredu zakona u svom poslovanju, prije nego što je nad društvom provedena predstečajna nagodba, otvoren stečajni postupak, donesena odluka o prisilnoj likvidaciji, pokrenut postupak izvanredne uprave ili je ukinuto odobrenje za rad, a koji bi mogli imati utjecaj na ugled, poštenje i savjesnost kandidata. Hrvatska narodna banka pritom će procijeniti je li postupanje kandidata utjecalo na nastanak tih događaja.

(9) Pri procjeni uvjeta iz stavka 1. točaka 7. i 8. ovog članka Hrvatska narodna banka uzet će u obzir financijsku stabilnost kandidata i njezin mogući utjecaj na ugled, poštenje i savjesnost kandidata. Pritom će analizirati:

– dovode li imovina i prihodi kandidata u pitanje ispunjenje njegovih financijskih obveza u budućnosti

– nalazi li se kandidat na popisu neurednih dužnika (npr. lista poreznih dužnika Ministarstva financija, crna lista i sl.)

– je li nad imovinom kandidata proveden ili se provodi postupak stečaja potrošača

– vode li se protiv kandidata parnični, upravni, izvansudski, prekršajni postupci ili postupci izricanja upravne sankcije u kojima je kandidat stranka, a koji bi mogli dovesti u pitanje ispunjenje njegovih financijskih obveza u budućnosti

– je li kandidat pravomoćno osuđen i vodi li se protiv kandidata kazneni postupak za bilo koje od kaznenih djela koja nisu navedena u članku 25. stavku 2. Zakona o kreditnim institucijama

– podatke o prekršajnoj neosuđivanosti i neosuđivanosti po osnovi upravnih sankcija

– velika ulaganja, izloženosti ili zaduženost kandidata i

– financijske i poslovne rezultate trgovačkog društva u kojemu kandidat jest ili je bio značajan dioničar ili u kojima kandidat ima ili je imao značajne poslovne udjele odnosno u kojima je obavljao funkciju člana uprave, neku drugu rukovodeću funkciju ili funkciju člana nadzornog odbora, a koji bi mogli imati utjecaj na ugled, poštenje i savjesnost kandidata.

Stručna znanja i sposobnosti članova uprave i članova nadzornog odbora

Članak 6.

(1) Hrvatska narodna banka smatrat će u smislu članka 38. stavka 1. točke 2. i članka 45. stavka 1. točke 2. Zakona o kreditnim institucijama odgovarajućim stručnim znanjima najmanje završen diplomski studij iz relevantnog područja u skladu s propisima kojima se uređuje znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje te priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija.

(2) Relevantnim područjem iz stavka 1. ovog članka smatraju se:

– ekonomija i druga srodna područja (npr. bankarstvo i financije, poslovodstvo)

– pravo i srodna područja (npr. uprava) ili

– matematika, fizika, informatika, elektrotehnika i srodna područja.

(3) Hrvatska narodna banka pri procjeni stručnih znanja kandidata uz postignuti stupanj obrazovanja u skladu sa stavcima 1. i 2. ovog članka provjeravat će i kontinuirano stručno usavršavanje kandidata u sljedećim područjima:

– financijskim tržištima

– računovodstvu i reviziji

– regulatornom okviru i bonitetnim zahtjevima

– strateškom planiranju i poznavanju poslovne strategije, poslovnog plana i njegova izvršenja

– upravljanju rizicima (utvrđivanje, mjerenje, praćenje, kontrola i ovladavanje glavnim vrstama rizika u kreditnoj instituciji)

– korporativnom upravljanju uključujući i sustav unutarnjih kontrola i

– analizi financijskih podataka kreditne institucije.

(4) Hrvatska narodna banka može pri procjeni sposobnosti kandidata za predsjednika ili člana uprave u smislu članka 38. stavka 1. točke 2. Zakona o kreditnim institucijama ocjenjivati njegovu odlučnost, stratešku viziju, prosuđivanje rizika, sposobnost vođenja, moć uvjeravanja te sposobnost i spremnost kandidata za kontinuirano učenje i profesionalni razvoj.

(5) Pri procjeni stručnih znanja i sposobnosti kandidata za predsjednika ili člana uprave uzima se u obzir i područje nadležnosti za koje je kandidat nominiran te dužnosti koje ta pozicija u upravi zahtijeva.

(6) Kandidat za predsjednika ili člana uprave mora programom rada dokazati da će osigurati zakonito, sigurno i stabilno poslovanje kreditne institucije.

(7) Hrvatska narodna banka može pri procjeni sposobnosti kandidata za člana nadzornog odbora u smislu članka 45. stavka 1. točke 2. Zakona o kreditnim institucijama ocjenjivati ima li kandidat sposobnost razumijevanja i kritičkog preispitivanja poslovanja kreditne institucije i rizika kojima je ona izložena te njegovu odlučnost, stratešku viziju, prosuđivanje rizika, spremnost za kontinuirano učenje i profesionalni razvoj.

(8) Iznimno od stavka 1. ovog članka, ako nadzorni odbor kreditne institucije ima pet ili više članova, jedan član nadzornog odbora kreditne institucije ne mora zadovoljavati uvjet iz stavka 1. ovog članka.

Iskustvo članova uprave

Članak 7.

(1) Hrvatska narodna banka smatrat će u smislu članka 38. stavka 1. točke 2. Zakona o kreditnim institucijama odgovarajućim iskustvom:

– iskustvo na razini uprave ili neposredno ispod uprave u kreditnoj instituciji, financijskoj instituciji, društvu za osiguranje ili velikim poduzetnicima određenima računovodstvenim propisima ili

– iskustvo na ključnim rukovodećim mjestima u tijelu nadležnom za nadzor nad kreditnim i financijskim institucijama.

(2) Hrvatska narodna banka pri procjeni iskustva iz stavka 1. ovog članka posebno će analizirati radno iskustvo pojedinog kandidata u vezi s:

– financijskim tržištima

– računovodstvom i revizijom

– regulatornim okvirom i zahtjevima

– strateškim planiranjem i poznavanjem poslovne strategije, poslovnog plana i njegova izvršenja

– upravljanjem rizicima (utvrđivanje, mjerenje, praćenje, kontrola i ovladavanje glavnim vrstama rizika u kreditnoj instituciji)

– procjenom djelotvornosti postupaka i mjera kreditne institucije, razvijanjem djelotvornog upravljanja, nadzora i kontrole i

– tumačenjem financijskih podataka kreditne institucije, utvrđivanjem glavnih problema na osnovi tih podataka te odgovarajućim kontrolama i mjerama.

(3) Pod odgovarajućim iskustvom iz stavka 1. ovog članka podrazumijeva se deset godina recentnog radnog iskustva za kandidata za predsjednika uprave te pet godina recentnog radnog iskustva za kandidata za člana uprave.

(4) Pri procjeni iskustva uzima se u obzir i područje nadležnosti za koje je kandidat predložen te dužnosti koje ta pozicija u upravi zahtijeva.

(5) Iznimno od stavka 3. ovog članka, Hrvatska narodna banka može smatrati da kandidat ima odgovarajuće radno iskustvo iako nema navedeni broj godina radnog iskustva iz stavka 3. ovog članka, ako kreditna institucija detaljno obrazloži razloge i dostavi dokaze da kandidat posjeduje druge odgovarajuće kvalitete u vezi s iskustvom poput specijalističkog znanja i stečenog iskustva koje je potrebno u kreditnoj instituciji u kojoj se kandidat imenuje, iznimno uspješne profesionalne karijere ili posebnog traženog iskustva koje će odgovarati posebnoj ulozi i područjima nadležnosti koje će kandidat u kreditnoj instituciji obavljati.